

โลกของผัสสะ : ความหมาย ประสบการณ์การรับรู้ และการดิ้นรนของครอบครัวออทิสติก

SENSING THE WORLD: MEANING, SENSORY EXPERIENCE AND CONTESTATION OF FAMILIES WITH AUTISTIC CHILDREN

อุบลพรรณ ชีระศิลป์ 5037876 SHMS/D

ปร.ด. (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: เพ็ญจันทร์ เซอร์เรอร์, ปร.ด., พิมพวัลย์ บุญมงคล, ปร.ด., โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์, ปร.ด.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมาย ผัสสะการรับรู้ของบุคคลออทิสติกและการดิ้นรนสู่ความเป็นปกติของครอบครัวออทิสติก วิจัยเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมกับเด็กออทิสติกจำนวน 23 คน และการสัมภาษณ์เชิงลึกครอบครัวออทิสติกจำนวน 14 ครอบครัว ในพื้นที่จังหวัดลพบุรีและสิงห์บุรี

ผลการศึกษาพบว่า ออทิสติกมีความหมายที่หลากหลายแตกต่างกัน ในกระแสหลักให้ความหมายออทิสติกตามคำอธิบายทางการแพทย์ โดยมองออทิสติกเป็นเรื่องของความบกพร่องที่ต้องแก้ไขให้ใกล้เคียงกับปกติมากที่สุด กระบวนการทำให้เป็นปกติ จึงเป็นความหวังของครอบครัวที่ต่างดิ้นรนเพื่อให้ลูกได้รับการรักษาและเรียนร่วมกับเด็กปกติ หลายครอบครัวต้องเผชิญกับอำนาจ การตีตราและการกีดกัน บางครอบครัวยอมทนทุกข์และให้ความร่วมมือในการรักษา แต่ท้ายที่สุดก็เลือกวิธีปฏิเสธการรักษา

ส่วนความหมายของออทิสติกในวัฒนธรรมท้องถิ่น มีความเลื่อนไหลตามชุดคำอธิบายของชาวบ้าน หากเด็กออทิสติกมีอาการรุนแรงไม่ตรงตามภาพตัวแทนของสังคมจะได้รับการนิยามในทางลบว่าเป็น“บ้า” ครอบครัวรู้สึกขมขื่นและพยายามปฏิเสธความหมายนี้ หนทางพ้นทุกข์และสามารถดำรงชีวิตอย่างปกติในสังคม ครอบครัวต้องรื้อสร้างความหมายใหม่เชื่อมโยงกับความเชื่อท้องถิ่น เช่น สาเหตุที่เด็กไม่พูดเกิดจากผีทำให้ตกใจ หรือมองว่าเป็นกรรมของสรรพสิ่ง การอธิบายเช่นนี้ช่วยให้ครอบครัวยอมรับและทนทุกข์กับชีวิตได้มากขึ้น การรักษาจึงมีทั้งพฤติกรรมบำบัดร่วมกับการพิธีกรรมแบบชาวพุทธและพราหมณ์ ในขณะที่บางครอบครัวเลือกที่จะมองข้ามความพิการและหันมาองสัจภาพในตัวคน เช่น การที่ครอบครัวรับรู้เด็กที่มีทักษะความสามารถทางภาษาในลักษณะของความเป็น “เทพ”

เด็กออทิสติกมีความสามารถและเข้าใจโลกปกติผ่านการรับรู้ผัสสะต่างๆ ความสัมพันธ์ในผัสสะการรับรู้จึงมีความสำคัญไม่เพียงเรื่องพัฒนาการความสามารถในตัวบุคคลเท่านั้น แต่ยังมีสำคัญถึงวิธีการที่เขาเหล่านั้นติดต่อกับโลกที่อยู่รอบๆตัวตน บุคคลออทิสติกมีความรู้สึกผูกพันกับบุคคลและสถานที่ โลกของความคุ้นเคยประกอบสร้างผ่านความทรงจำและผัสสะการรับรู้ด้านต่างๆ เช่น ผัสสะการมอง การได้ยิน และการสัมผัส โลกชีวิตของบุคคลออทิสติกจึงเป็นการรับรู้ร่วมกับสิ่งที่มีความผูกพัน และบางครั้งอาจเกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ จากความไวต่อการรับรู้ในสิ่งที่ไม่คุ้นเคย

การศึกษานี้จึงเสนอแนะคำนี้ถึงความเป็นมนุษย์ของบุคคลออทิสติก ด้วยการยอมรับและเข้าใจความแตกต่างในผัสสะตัวตนที่มีลักษณะเฉพาะ ตลอดจนวิธีของบุคคลออทิสติกในการรับรู้ความเป็นไปในโลก ทั้งนี้เพื่อธำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีและสร้างเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคม